

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Montenegro. — Turcyja. — Azya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 9go listopada. Dnia 10. listopada 1855 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozszlany XLI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 187. Dekret ministeryum skarbu z 24. października 1855, którym administracyę lasów przydzielono do krajowej dyrekcji skarbu w Krakowie.

Nr. 188. Dekret ministeryum sprawiedliwości z 26go października 1855, obowiązujący królestwo Węgier, względem centralizowania indagacji karnego sądu za zbrodnię fałszowania publicznych papierów kredytowych w sądach krajowych, w siedzibie oddziałów namiestnictwa.

Nr. 189. Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z 26. października 1855, tyczące się uwolnienia od opłaty portoryi korespondencyi rabinów w sprawach duchownych i metrykach.

Nr. 190. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu z 3go listopada 1855, — prawomocne dla Austrii poniżej i powyżej Anizy, Salzburga, Czech, Morawii, Szlaska, Tyrolu i Vorarlbergu, Karyntyi i Krainy, — o zakresie działania władz politycznych i sądów pod względem protokołów prenotacyjnych o przedajnych profesyach i chatach targowych.

Nr. 191. Dekret ministeryum skarbu z 3. listopada 1855, — obowiązujący wszystkie w wspólnym związku celnym objęte kraje koronne, — o celnem postępowaniu z głąbiami rośliny Asphodill.

Nr. 192. Dekret ministeryum skarbu z 4. listopada 1855, — obowiązujący objęte w powszechnym związku celnym kraje koronne, tyczące się niektórych zmian w upoważnieniach ocenia celnych urzędów w Istrii i na wyspach Quarnerskich tudzież zaprowadzenia tamże kilku urzędów kontrolowania towarów.

Nr. 193. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z 5. listopada 1855, — obowiązujące te kraje koronne, dla których wydano Najwyższe patenta z 11. kwietnia 1851 i z 8. listopada 1853, — którem się objaśniają §. 60 cesarskiego patentu z 11. kwietnia 1851, nr. 84 dzienika ustaw państwa i §. 58 cesarskiego patentu z dnia 8. listopada 1853, nr. 237 dzienika ustaw państwa.

Nr. 194. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z dnia 8. listopada 1855, — prawomocne dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, — którem się w porozumieniu z ministerum spraw wewnętrznych i najwyższą władzą policyjną postanawia, jak dalece obowiązane są władze państwa albo gminy poznajmiac karnym sądom na ich żądanie imiona tych osób zaufanych, które im doniesą o karygodnej czynności, albo też innych odkryciach dla karnego ścigania jakiej osoby.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana. — Kardynał Viale Prela powrócił z Węgier. — F. M. L. Coronini w podróży do Wiednia. — Pobyt Jego c. k. apostoła. — Mości w Tryeście.)

Wiedeń, 11. listopada. Według ostatnich doniesień z Tryestu, miał Jego cesarz. Mość najdost. Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian dnia wczorajszego rano znowu chwilę spoczynku i czuł się coraz zdrowszym.

— Nuncyusz apostolski, kardynał Viale Prela powrócił d. 8. b. m. wieczór do Wiednia z swej wycieczki do Węgier i Siedmiogrodu.

— Jego Excelencya fml. hrabia Coronini przybył dnia 7. b. m. z Bukaresztu do Temeszwaru, z kąd po kilkudniowym pobycie miał odjechać do Wiednia.

Tryest, 9. listopada. Jego c. k. apost. Mość raczył zwiędzić dzisiaj przed południem namiestnictwo, centralną władzę mor-

ską, sąd krajowy, wyższy sąd krajowy, kryminalne areszta inkwizycyjne i c. k. arsenał artyleryi; potem budowę arsenału Lloyda i dworca kolei żelaznej.

Jego cesarz. Mość najdost. Arcyksiążę Karol Ludwik przybył tu o godz. 1. w południe parostatkiem z Wenecyi.

Statuta c. k. uprzywilejowanego austriackiego instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu.

I. Rozdział.

Ogólne postanowienia.

§. 1. C. k. uprzywilejowany austriacki instytut kredytowy dla handlu i przemysłu jest założonem na akcyach stowarzyszenia prywatnego ku załatwianiu spraw temi statutami oznaczonych.

Zostaje pod opieką i nadzorem administracyi państwa. Firma instytutu: „C. k. uprzywilejowany austriacki instytut kredytowy dla handlu i przemysłu“ będzie protokołowana w c. k. sądzie handlowym w Wiedniu.

§. 2. Towarzystwo ma swą siedzibę w Wiedniu. Według potrzeby będzie zakładać za przyzwoleniem administracyi państwa filie w całej monarchyi.

Filie będą zakładane dla jednej lub kilku statutami oznaczonych gałęzi spraw; będą im przysługujące te same prawa i obowiązki, co samemu instytutowi.

§. 3. Czas istnienia towarzystwa oznaczony na lat 90, licząc od dnia najwyższego potwierdzenia tych statutów.

II. Rozdział.

O sprawach instytutu.

§. 4. Towarzystwo upoważnione do spraw następujących:

- a) Dawać uprocentowane zaliczki na austriackie papiery państwa i obligacye indemnizacyjne, na akcy i obligacye przedsiębiorstw krajowych, na obligacye kredytowe pojedynczych krajów koronnych, powiatów lub gmin, tudzież na surowe produkta i towary;
- b) przyjmować austriackie pożyczki państwa, operacye kredytowe pojedynczych krajów koronnych, powiatów lub gmin, lub brać w nich udział i odstępywać innym;
- c) z przestrzeganiem prawnych przepisów zakładać industryjne lub inne dobro publiczne popierające przedsiębiorstwa wszelkiego rodzaju w monarchyi austriackiej, uskuteczniać w tym zamiarze przekształcenie istniejących już towarzystw w towarzystwa akcyjne i za wszystkie te przedsiębiorstwa i towarzystwa wydawać akcy i obligacye;
- d) kupować i sprzedawać wszelkie gatunki austriackich papierów państwa, krajowych efektów industryjnych tudzież prywatnych zapisów długu, zastawiać je i mieniać za inne przedmioty wartości;
- e) przyjmować i przechowywać w swych kasach depozytowych efekta i papiery w wartości;
- f) załatwiać odbieranie i wypłatę kuponów prowizyi i dywidend, tudzież innych pretensyi na rachunek trzecich osób;
- g) przyjmować kwoty pieniężne w bieżący rachunek i załatwiać sprawy bankowe.

§. 5. Instytut kredytowy jest upoważniony wydawać własne uprocentowane obligacye długu.

Ogółowa suma wydanych obligacyi długu musi być zawsze zupełnie pokryta wartością znajdujących się w kasach towarzystwa jego własnych papierów państwa i efektów prywatnych. Obligacye długu instytutu kredytowego nie mogą być wydawane z krótszym terminem zapadalności, jak na rok jeden.

§. 6. Z zakresu działania instytutu kredytowego są wyłączone wszystkie w poprzedzających §§. 4 i 5 wyraźnie nieoznaczone sprawy, szczególnie kupno i sprzedaż na dostawę, niepokryte lub za premię.

§. 7. Instytutowi kredytowemu nie wolno akcy wydawanych na utworzenie swego funduszu ani zakupywać, ani mieniać na inne papiery.

§. 8. Instytut kredytowy prowadzi swe rachunki, przyjmuje i wypłaca w prawem przepisanej austriackiej walucie krajowej.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Hiszpania.

(Kolej żelazna uchwalona. — Zmniejszenie biskupstw. — Sprzedaż dóbr narodowych. — Potoczne.)

Z Madrytu donoszą pod dniem 4. listopada. Wczoraj mianowana została komisya do rozpoznania projektu ustawy względem

założenia kolei żelaznej z Madrytu do Saragossy. — Słychać, że liczba biskupów stosownie do konkordatu zmniejszona będzie na 53. — Uzyskana suma z sprzedaży dóbr narodowych wynosi po dzień dzisiejszy 50,407.201 realów. — Estartus został rozstrzelony.

— Depesza z *Madrytu* z dnia 8. listopada donosi: Kortezy przyjęły projekt ustawy względem północnej kolei, pierwsze cztery artykuły konstytucji i znaczna część ustawy względem zastępstwa w służbie wojskowej.

Anglia.

(Rocznica spisku Guy Fawkes.)

Rocznica odkrycia sławnego spisku, kiedy chciano cały parlament wysadzić w powietrze, obchodzona była 5. listopada w tym roku wcale skromniej, i bynajmniej z ubliżeniem katolikom. Pospólstwo nie urągało się duchowieństwu katolickiemu, a pustota uliczna bawiła się paleniem odwzorów tych niprzyjaciół, z którymi dziś Anglia wojnę prowadzi. Po raz też pierwszy od lat 250 zaniechał rząd przepisanej rewizji dnia tego piwnic i lochów pod gmachem parlamentu.

Francya.

(Pocztą paryską: Ulica Avenue Victoria. — Pokłady smaragdów w Algierji. — Urządzenie miejsc w teatrach. — Ludność Algierska. — Rozpoczęcie układów względem księstw Naddunajskich. — Topografia Kinburnu.)

Paryż, 8. listopada. Nowo wybudowaną ulicę na zachód od ratusza którą z początku nazwano „Avenue Sebastopol“ nazywa się teraz z rozkazu Cesarza „Avenue Victoria.“ — Według ostatniego sprawozdania akademii umiejętności odkryto w Algierji znaczne pokłady smaragdów. — Komisya rządowa ogląda teraz wszystkie teatry paryżskie dla zmiany podziału miejsc. Wszystkie niedogodne lub nieestosownie urządzone miejsca mają być ile możności usunięte. — Ludność europejska w Algierji wynosiła w drugim kwartale roku bież. 151.613 dusz, a między niemi 84.494 Francuzów i 41.529 Hiszpanów. Większa część przybyłych w zeszłym kwartale składa się z Hiszpanów.

— Jenerał de l'Etang uda się do Konstantynopola w charakterze komisarza francuskiego w sprawie układów rozpoczętych względem ukonstytuowania księstw naddunajskich, co z czasem stanie się jedną z najtrudniejszych kwestyi politycznych.

— Według listów otrzymanych wprost z Kinburnu, donosi *Constitutionnell*, z 20. paźdz., że podczas ataku śród ognia admirał Bruat sam z łodzi wyznaczał osobiście każdemu z swych wojennych okrętów miejsce, któredy mają zachodzić. Włość Kinburn spłonęła w części, jednak jest jeszcze dosyć pomieszczeń na przyjęcie całego ekspedycyjnego korpusu, jeźliby otrzymał rozkaz do przeczimowania. Twierdza Kinburnu tworzyła czworobok po każdej stronie 400 metrów. Frontem stały bastiony ze skrzydłami na boku, a na stronie przeciwnej z trzech wież z bastyonami i redanem na obudwu sekcyaach obocznych. Kertyny są kazamatowane. Wewnątrz wznosiły się dwa wspaniałe gmachy, z których jeden spłonął podczas bombardowania. Kosa Kinburnu ma niemal 2 kilometry długości i składa się z piaszczystych zasp mających kałuże wody słonej.

Belgia.

(Przygotowania do otworzenia sesyi.)

Bruxela, 8. listopada. Zaraz za powrotem naszego ministra spraw zewnętrznych z Paryża zebrał się ministrowie, by się porozumieć względem mowy, którą Król ma mieć d. 13. b. m. przy otwarciu sesyi prawodawczej. Panu de Decker, ministrowi spraw wewnętrznych polecono zreagować projekt mowy od tronu, który w radzie pod przewodnictwem Króla będzie dyskutowany i ostatecznie przyjęty. Na wybór pana Deckera do tej czynności wpłynął jego podwójny charakter jako szefa gabinetu i znakomitego autora.

Włochy.

(Falszowanie żywności. — Sposoby zapobieżenia temu. — Wylewy wód w środkowych Włoszech.)

Rzym, 1. listopada. Od dawna już przestało to być dla ludu i lekarzy tajemnicą, że wzmagające się z każdym dniem choroby płucowe powstają raczej pod wpływem fałszowanej żywności niżeli pod wpływem powietrza. Fałszowania te przed dwoma laty jeszcze pokryjome i wyjątkowe, stały się obecnie tak zwyczajne i powszechne u nas, że nie może się teraz nazywać dobrym piekarzem lub szynkarzem, ten kto nie obznajomił się pierwiej dokładnie z chemią i jej fortelami. Rząd czuwa wprawdzie z największą gorliwością jakby raz na zawsze zapobiedz fałszerstwu, bądź to przez opłatę grzywnien, wszystko to jednak nie skutkowało wcale i fałszowania żywności szły nieprzerwanie zwyczajnym trybem. Można sobie zatem wystawić z jaką radością powitano we wszystkich warstwach ludności świeżo wydany edykt kardynała sekretarza stanu znoszący cło na przywóz win zagranicznych aż do 30. czerwca następnego roku. Podatek na wina krajowe pozostaje nadal niezmienny, cło zaś na przywóz zagranicznych spirituoarów zniżono o 4 skudi na cetnarze. Zdaje się najprawdopodobniej, że wywołane rozporządzeniem tym współzawodnictwo szynkarzy, położy skuteczniej tamę zatruciom i fałszowaniu win krajowych niżeli wszystkie dotychczasowe środki i rozporządzenia policyjne.

Turyn, 3. listopada. Nieustanne deszcze z d. 27., 28. i 29. października wyrządziły w wyższych i środkowych Włoszech mianowicie zaś na płaszczyznach Pada i przy wybrzeżach morza adry-

atyckiego niezliczone straty. W prowincyi Boghera ucierpiały wsie Bastida, Pancarana i Cerevesina, nader dotkliwie a wiele domów nie zdołało się oprzeć dzielnemu prądowi wzburzonych bałwanów. Koło Pawii przewyższyło wezbranie wód o 33 centymetrów pamiętne wezbranie z roku 1833. W państwie kościelnem nie uszło od Foglia aż do Musone, od Pesaro zaś aż do San Loretto ani jedno miejsce powszechnemu zniszczeniu a same prowincje Pesaro i Urbano poniosły do 240.000 szkudów straty.

Niemce.

(Nowiny dworu saskiego. — Hr. Rechberg obejmuje prezydenturę zgromadzenia związkowego. — Berlin nie wróży za pokój. — Straż angielska u ujścia Elby.)

Z wielką radością donoszą z **Drezdna** pod d. 8. listopada, że się szczęśliwie powiodło zdjęć kataraktę z oczu Jej królew. Mości księżniczce Amelii.

Frankfurt, 8. listopada. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia związkowego objął świeżo mianowany cesarsko austriacki poseł prezydialny hrabia *Rechberg-Rothenlöwen* sprawy prezydialne i prezydenturę nad wysokiem zgromadzeniem. Wybrano także hrabiego Rechberg członkiem tych samych dziesięciu wydziałów, do których poprzednik jego należał. Baron *Prokesch-Osten* opuścił Frankfurt dzisiaj o godzinie 5. udając się do Wiednia, zkąd na miejsce swej nowej posady do Konstantynopola odjedzie i urząd c. k. internuncjusza natychmiast sprawować rozpocznie.

— Berlińska *National Ztg.* z 8. listopada rozbiera tegoroczne wypadki wojenne i nie wróży za pokój; oblicza w końcu siły sprzymierzonych i mówi: Pomimo znacznych strat, jakie sprzymierzeni ponieśli, nie rozwinęła Francya wcale wszystkich swych sił wojennych, i nie wahała się nawet w samym ciągu wojny rozpuścić zaciągi z roku 1847. Anglia wprawdzie nie wiele odniosła korzyści po swych zaciągach nęconych z obcych krajów, a przecież wzmożniła swe siły, nie chwytając się jeszcze środków nadzwyczajnych. Liczy pod swym sztandarem obecnie 40.000 żołnierza, a z Piemontem i kontyngensem swoim tureckim trzyma pod rozkazami do 70.000 wojska.

Hamburg, 3. listopada. U ujścia Elby stoi teraz na kotwicy angielski paropływ wojenny, który czuwa głównie nad kontrabandą wojenną i miał zabrać temi doiami przeznaczony do Hamburga holenderski okręt z siarką.

Rosya.

(Zmiana w dyrekcji budowy dróg. — Redaktorowie „Inwalida ruskiego.“)

Do *Gazety Wied.* piszą z **Petersburga** pod dniem 30go paźdz.: Niewiadomo jeszcze, kto będzie następcą jenerała *Kleinmichel*. Słychać jeden z książąt spokrewnionych z domem Cesarskim, może książę Oldenburgski obejmie naczelną dyrekcję, rozmaite zaś wydziały dotychczasowej bardzo skomplikowanej administracji jenerała Kleinmichel oddane będą w zarząd doświadczonym mężom w zawodzie technicznym.

— Jenerał-major, książę Galiczyn VII., główny redaktor pisma: *Inwalid ruski*, usunął się przed niejakim czasem z tej posady, a miejsce jego zajął dotychczasowy zastępca pułkownik *Lebediew*. Pułkownik otrzymał teraz pomocnika w kolegialnym radcy Turunów. Wiadomo, że *Inwalid ruski* jest redagowany w biurach ministerium wojny.

Montenegro.

(Napady w granice tureckie i utarczki.)

Z nad granicy czarnogórskiej piszą do *Gazety Zagrebskiej* pod d. 31. października:

„Banda montenegryńska dopuszcza się ciągle gwałtów na mieszkańcach Hercegowiny. I tak niedawno napadła w dolinie Niksie na kilku pastuchów, po większej części chrześcian, zabiła z nich dwunastu i zabrała 1200 sztuk jagniąt i kóz należących do spokojnych mieszkańców wiejskich owej okolicy. Gdy jednak byłoby można tylko powoli pędzić, mieli Turcy czas zebrać się i wzmożnić; byli jednak za słabi w liczbie, by odebrać Montenegrynom zabrane trzody. Ztem wszystkiem zabili w trzygodzinnej walce 15 Montenegrynow i odebrali 200 owiec.

W Czernogórze szerzyła się wieść, że kraj ten rozpocznie niebawem kroki nieprzyjacielskie przeciw Albanii i Hercegowinie.“

Turecya.

(Posiłki Piemontanom nadechodzą. — Materyał pod kolej żelazną. — Żandarmerya i gwardya francuska odchodzą. — Jenerał egipski przybył z Eupatoryi. — Komisya w sprawie księstw naddunajskich.)

Z **Konstantynopola** donoszą z d. 1. b. m.: Wojska piemontańskie przeznaczone do skompletowania wysłanych z Genuy posiłków, przybywają tu regularnie i odchodzą niezwłocznie do Bałakławy.

— Z Anglii, Malty i Gibraltaru przybyły na pokładzie czterech angielskich okrętów transportowych materyały potrzebne do budowy nowej linii kolei żelaznej z Bałakławy do Kamary i wysłano je już po większej części do Krymu.

Żandarmerya gwardyi cesarskiej stojąca od niejakiego czasu w obozie pod Maslakiem otrzymała stanowczy rozkaz powrotu do Francji; cała powracająca z Krymu gwardya cesarska uda się za nią.

— Menekli Ahmet Basza, naczelnik jenerał wojsk egipskich, przybył tu z Eupatoryi ze sztabem swoim.

Z **Konstantynopola** odjechać miała z końcem października lub w pierwszych dniach listopada do Bukaresztu komisya, do

której delegowani są także komisarze angielskiej i francuskiej ambasady dla naradzenia się nad nową organizacją księstwa, rewizją konstytucji itp.

Azja.

(Handel z Siamem ożywiony. — Wytepienie przestępców politycznych w Chinach. — Stan rzeczy w Chinach. — Dzienniki wspominają jak wdzięcznie Chiny przyjmują przysługę Francuzów, że dopomogli cesarskim zdobyć na insurgentach miasta Sehangai.)

Podług późniejszych doniesień Gazety Tryestyńskiej wiadomości z Syamu wróża bardzo pomyślnie. Zawarty przez Sir Johna Bowring traktat handlowy wpłynął na lud, rozwinął ruch handlowy i zachęcił, że się gorliwie wzięli do uprawy roli w nadziei zyskowego wywozu zboża. Wywóz ryżu jest teraz już bardzo znaczny; budują także kilka nowych okrętów, a nawet i jeden parowiec. Przybywające pod banderą angielską statki handlowe wyrównają wkrótce już liczbę, która na mocy zawartego przymierza, utworzenie konsulatów angielskiego za sobą pociąga. Misyjonarze jedni tylko, którzy doznają trudności.

Według dzienników rządowych popadło w Kantonie karze śmierci od 15. lutego, to jest od chińskiego nowego roku 70.000 osób, liczba ta nie mniejsza i w innych miejscach, gdzie stronnicy cesarstwa przewagę nad powstańcami utrzymali; wymieniają oprócz tego kilka miast, gdzie wyznaczono domy dla wszystkich podejrzanych i wywołanych, którzy sami sobie życie odebrać mogą, jeżeli chcą mieć pogrzeb przyzwoity i ucieść smrotnej karze ćwierutowania. Jeden z hersztów powstania Kam Sim poniósł zaostrzoną karę śmierci i został na 108 sztuk ćwiertowany. Liczą do łagodniejszych stopni kary ćwiertowanie na sztuk 24 i 36. Cierpi na tem najmocniej handel w Kantonie, zato się wznosi w Shangay.

— Francuski misyonarz przewielebny Ojciec Le Turdu donosi w liście, że Cesarz chiński przyjął z radością tę przysługę, kazał napisać do francuskiego admirała list z podziękowaniem, przysłać mu podarunki i zapytać, jaką łaską mógłby się wywdziękzyć Cesarzowi Francuzów. Lecz chociaż insurgenci nowej zaznali klęski, dodaje Ojciec, położenie mocarstwa chińskiego jest w smutnym stanie. „Dziwisz się pan zapewne“, pisze między innymi, „że częściej nie odbierasz ode mnie listów. Główną i jedyną przyczyną jest trudność komunikacji. Powstanie, które wybuchło w tej prowincyi, jest wprawdzie przytłumione; ale to nie przyniosło nam ani spokoju ani bezpieczeństwa. W kraju nie ustala anarchia; włość z włością z sobą w zatargach; prywatni rabują i kradną według upodobania, i nie boją się bynajmniej urzędników cesarskich, którzy się za wałami i murami oszańcowali. Niekiedy przejeżdżają wprawdzie mandaryni po prowincyi i wyprawiają sądy, ale sprawiedliwość jest tu szkaradna: rzeź, brzydkie igrzysko z życiem ludzkim. Lecz nacóż się zdadzą te tortury i rzezie? Nie poprawią ludu i nie ustalą porządku!“ Następnie donosi kapłan, że w tych zatargach włości i kraju niezmiennie pozostają patryarchalne obyczaje Chińczyków. Potomkowie jednych i tych samych pradziadków trzymają się razem i stanowią pomiędzy sobą we włościach częstokroć tak ścisły związek, że nie pozwalają osiedlić się między nimi żadnej familii z innej włości. Takie gminy związkowe liczą często kilka tysięcy ludności. Najstarszy w włości — patryarcha — jest ich naczelnikiem, i przywłaszcza sobie prawo nawet dysponowania wojną lub pokojem. Mandarynowie są bezwładni.

Egipt.

(Zakaz wywozu zboża.)

Spectateur Egyptien ogłasza okólnik ministerium spraw wewnętrznych, w którym uwiadamia obcych konsulów w Egipcie o znany już zakazie wywozu zboża, dodając, że odnosi się tylko do żyta i dury, i wejdzie dopiero we trzy miesiące po 6. października w moc obowiązującą, że jednak wtenczas żaden okręt, który nie zabrakł przynajmniej czwartej części swego ładunku, nie może już wywozić zboża.

Z teatru wojny.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Sytuacja i stan obecny teatru wojny według wojskowej Gazety. — Kampania jesienna skończona. — Rozlokacja wojsk. — Floty rozchodzą się na stanowiska. — Podróż księcia Newcastle. — Opatrzanie się pod zimę. — Małe utarczki. — Wyciąg z rosyjskiego raportu o szturmie na Kars d. 29. września. — Naczelnicy Mingrelji i Abchazyi z powitaniem u Omera Baszy. — Wyprawa Ferhada Baszy. — Czerkiesy przychylna. — Budowa domów i urzędzenia w Kamieszy. — Potoczne.)

Główna siła korpusu ekspedycyjnego z Kinburna, dywizye kawalerii francuskiej z Eupatorii, a po części z Czerny, francuski korpus gwardyi w Krymie, wracają mianowicie pierwsze oddziały wojsk do Kamieszy i Bosforu, a drugie do Francyi. Siły zbrojne sprzymierzonych, które w tej chwili znajdują się na rozmaitych punktach wybrzeżnych czarnego morza, są jednak dostateczne do działań odpornych, a z wiosną r. 1856 mogą wzmoocnić nową armadą tauryjską armię i niezwłocznie rozpocząć kampanię. W Azji nie zaszło także od dnia 29. września nic uwagi godnego. Cała kampania tegoroczna zeszła tam na szturmowaniu Karsu; gdyby generał Murawiew, równie jak sławny Szach Nadir w roku 1735 musiał cofnąć się ztamtąd nic nie zdziaławszy, byłby to dotkliwy cios dla Rosyan. Ale do odwrotu tego zmusiłaby go nadchodząca zima, nie zaś nacisk wojsk Omera Baszy z Suchum-Kale. Rosya usiłuje także wzmoocnić swą siłę zbrojną zapomocą rekrutacji i mobilizacji wojsk swoich, i wystawić w roku 1856 pewne oddziały armii, z których każda za siebie niezawisłe działać będzie. Według pewnych wiadomości zajmuje Rosya teraz armiami swemi następujące widownie boju:

1) Bessarabię i Cherson nad Prutem; od ujścia Dunaju wzdłuż wybrzeża morskiego aż do Perekopu stoi przeszło 120.000 ludzi. 2) W Krymie wynosi armia łącznie z rezerwami w Perekopie 180.000 ludzi. 3) Linii osobnego korpusu kaukazkiego broni 70.000 ludzi; linia ta tworzy ostateczne lewe skrzydło ciągnącej się na kilkaset mil linii obronnej całego państwa rosyjskiego. 4) Siły zbrojne przed Karsem wynoszą tylko 35.000 ludzi. 5) Północna linia obronna broniąca 80.000 ludzi. O liczbie wojsk w Królestwie Polskiem, na Wołyniu i Podolu nie ma pewnych dat. Zdaje się, że Rosya dołoży w trzecim roku wojny wszelkich usiłowań, by skompletować armie wystawione dla obrony ogromnego państwa swego.

— O stanie rzeczy w Sebastopolu i okolicy donoszą z Kamieszy z dnia 26. z. m. do *Journal de Constantinople*:

„Kampania jesienna ma się już ku zamknięciu; bliska zima i przygotowania ku przezimowaniu dowodzą, że do wiosny nie będą już przedsiębrane ważniejsze działania.

W ostatnich dniach przybyła tu znaczna liczba wojsk francuskich, które mają zastąpić powołane do Francyi pułki.

Gwardya cesarska opuści Krym; otrzymała rozkaz odpłynąć dnia 5. listopada na pokładzie parostatków transportowych. Mają także odwołać po kilka pułków z każdej dywizyi.

Kawaleria armii sprzymierzonych zajmie leże zimowe zewnątrz okolicy Sebastopola. Tylko część kawalerii angielskiej zostanie pod barakami w okolicy Bałakławy; druga część będzie wysłana do Konstantynopola, a ztamtąd do Ismidu i Syliwry na leże zimowe.

Floty sprzymierzone nie zostaną także na Czarnem morzu, lecz odpłyną z wyjątkiem kilku parostatków śrubowych do Bosforu. Okręta transportowe, które odwożą wojska przeznaczone do powrotu do Francyi także nie wracają do Kamieszy lub Bałakławy. Admirał Bruat złoży komendę floty, by wypocząć w Paryżu po trudach służby.

Do 12. listopada odpłyną już wszystkie na Bosfor przeznaczone okręta, a dnia 14. listopada, w rocznicę owej strasznej burzy nie będzie już żadnego okrętu żaglowego w pobliżności wybrzeży rosyjskich.

W obozie zajmują się świetnymi przygotowaniami do uroczystości rocznicy bitwy pod Inkermanem.

Były angielski minister wojny książę Newcastle, który tu przybył, by zwiedzić teatr wojny, i był naocznym świadkiem ostatnich wypadków, odpłynął na pokładzie okrętu „Highflyer“, zwiedził wschodnie wybrzeże Krymu, zabawił niejaki czas w Krymie, a potem udał się w dalszą podróż do Bardou, z kąd ma zamiar odwiedzić Omera Baszę, nim wróci na Konstantynopol do Anglii. Towarzyszy mu malarz angielski nazwiskiem Mr. Simpson.

— Dzienniki Paryskie zawierają korespondencje z Krymu sięgające po d. 23. października, ale nie przynoszą nic ważnego. Urządzano się na wyżynie Sebastopolskiej, budowano gościńce i kanały, zapełniano wąwozy, łączono małe źródła w fontany, wodociągi itd. Kto widział tę skrzętną czynność, nie sądził, że służy ku celom wojennym. Wszystkie gościńce z Kamieszy do Sebastopola, Czerny i Bałakławy zapełnione domami mieszkalnymi i szynkami. Po tamtej stronie Baidaru odparto kilkakrotnie forpoczty rosyjskie i nocowano w ich biwakach; po ostatniej zaś dyslokacji wojsk francuskich nie spodziewa się już nikt ważniejszych działań.

— *Inwalid Ruski* z 9. listopada zawiera długi raport o szturmie na Kars dnia 29. września. Według tego sprawozdania zdobyli Rosyanie przy tej sposobności 23 dział, z których 4 zabrali z sobą, oprócz tego zdobyli 14 chorągwi. Liczba rannych i poległych rosyjskich wynosi 6517, stratę turecką oblicza raport na 4000. Według innego raportu z dnia 13. października trwało obsaczenie twierdzy. Nieregularne wojska kaukazkie w służbie tureckiej przechodziły tłumnie na stronę rosyjską. W Karsie panował wielki niedostatek; cholera srożyła się w twierdzy.

— Z **Suchum-Kale** donoszą z dnia 19. z. m.: „Zaraz po otrzymaniu w Mingrelji wiadomości o przybyciu Serdara Omera Baszy do Suchum-Kale, naczelnik tej prowincyi Naib Mohamed Emin Effendi wybrał się z powitaniem Baszy, i przybył już do Suchum-Kale w towarzystwie naczelników innych z Mingrelji, Abchazyi i krajów sąsiednich.

Ferhad Basza przedsiębierze z polecenia Serdara silny rekonesans w kierunku wschodnim w 12 batalionów piechoty, w 2 pułki kawalerii, z działami polnemi i porządkami wojennymi ku brzegom rzeki Phasis.

W Suchum-Kale sądzą powszechnie, że rzeka ta nie będzie granicą działań, lecz że korpus pod komendą Ferhada Baszy, jeżeli stosunki pozwolą, posunie się aż do Kutais i zagrozi miastu Tyflis.

Przybycie Omera Baszy wywarło także na Czerkiesy wpływ bardzo pomyślny; naczelnik Ibrahim Bey rekrutuje tam mały korpus armii z górali, który według ostatnich doniesień liczy już 3000 ludzi.“

— Z **Kamieszy** z d. 20. października donoszą do dziennika *Presse*: „Wyżyna nasza traci widok wojenny i przybiera postać budującego się miasta. Jestto nieprzejrany plac budowli, na którym żołnierze nasi władają siekierą i motyką z równą zręcznością, jak pierwszej bronią. Budują gościńce wytyczone sznurem, znoszą pochyłości, by złagodzić strome wzgórza, łączą małe źródła w fontany; budują baraki dla koni i żołnierzy. Cały gościniec z Kamieszy do Czerny, z Kamieszy do Sebastopola i do Bałakławy, pokryty jakby siłą czarodziejską domami, szynkami, sklepami itd. Budowa kolei żelaznej postępuje także.“

Korespondencya do *Times* z obozu angielskiego w Krymie z d. 22. października użala się na to, że nałóg pijaństwa rozszerzył się między armią angielską, tak, iż najstarsi oficerowie oświadczają, że nie podobnego nie widzieli. Budowa gościńców szybko postępuje. Zajmuje się nią 8600 żołnierzy, 1000 Kroatów i korpus robotników w liczbie 1000—1100 ludw.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Według doniesień telegraficznych z Tryestu odbyła się dnia 11. b. m. wielka parada kościelna, na którą oprócz c. k. wojska wystąpił także batalion tutejszej milicji. Jego Cesarska Mość przyjmował u siebie najlaskawiej wydział miejski. Nastąpiły audyencye prywatne. Nazajutrz dnia 12. o godzinie 8mej zrana odjechał Najjaśniejszy Pan z Tryestu. Według ostatniego buletynu z dnia 12. czuł się Jego Cerarzewiczowska Mość Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian nierównie zdrowszym. Wszelkie niepokojące symptomata słabości ustąpiły. Pozostała jeszcze tylko wielka drażliwość niedozwalająca do stojnemu choremu znosić blasku i huku.

Paryż, 11. listopada. Dekretem cesarskim mianowany został hrabia Morny prezydentem ciała prawodawczego na rok 1856. — *Monitor* zbija stanowczo wszelkie pogłoski o zmianach w gabinecie.

Turyń, 10. listopada. J. M. Król ma z Genuy odpłynąć do Marsylii. Pojutrze odbędzie się po odroczeniu pierwsze posiedzenie parlamentu.

Neapol, 5. listopada. Wstrzymano zakupywanie zboża na rachunek francuski, dlatego spadły ceny na wszystkich targowicach.

Ostatnie wiadomości z teatru wojny potwierdzają, że wojska które miały udział w zdobyciu Kinburna powróciły do Eupatorii. Twierdzą Kinburn powierzono straż trzem batalionom francuskim pod zastaną małej eskadry bombardów i łodzi kanonierskich. Admirał Lyons przybył dnia 1. do Konstantynopola; admirał Bruat miał tam przybyć d. 10. b. m.

Kurs lwowski.

Dnia 14. listopada.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	12	5	15
Dukat cesarski	" "	5	17	5	20
Półimperyj zł. rosyjski	" "	9	5	9	8
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	43	1	44
Talar pruski	" "	1	41	1	42
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	14	1	15
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez	89	36	90	5
Galicyjskie Obligacje ind.	kuponów	68	25	68	50
5% Pożyczka narodowa		77	40	78	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. listopada 1855.

		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	m. k.	89	30
" przedał " " 100 po	" "	—	—
" dawał " " za 100	" "	—	—
" żądał " " za 100	" "	90	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 10. listopada.

		za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa	5%	75 74 ⁷ / ₈ 13 ¹ / ₁₆	74 ¹⁵ / ₁₆
detto pożyczki narod.	5%	78 ⁷ / ₁₆ 1 ¹ / ₂	78 ¹ / ₂
detto z r. 1851 serya B.	5%	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	—	—
Obligacje długu państwa	4 ¹ / ₂ %	—	—
detto detto	4%	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	—	—
detto detto detto	3%	—	—
detto detto	2 ¹ / ₂ %	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto detto z r. 1839	—	118 ¹ / ₂	118 ¹ / ₂
detto detto z r. 1854	—	97 ⁷ / ₈	97 ⁷ / ₈
Obl. wiedeńskiego banku	2 ¹ / ₂ %	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. ind. austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	69 ¹ / ₂ 72	70
Akeye bankowe	—	948 944 940	944
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	440	440
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	2045	2045
Akeye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—	—

	za sto	w przecięciu
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	—	—
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	528	528
Akeye austr. Lloyd w Tryeście na 500 złr.	400	400
Galicyjskie listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 10. listopada.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	94 ¹ / ₄	94 ¹ / ₄ 3 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	113 1 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₃	113 ³ / ₈ aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	112 ¹ / ₈ 1 ¹ / ₂ 1.	112 ³ / ₈ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	82 ⁵ / ₈ 1.	82 ⁵ / ₈ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11-4 5 6 l.	11-5 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	—	— 2 m.
Marsylia za 300 franków	132 132 ¹ / ₄ 1.	132 ¹ / ₄ 2 m.
Paryż za 300 franków	132 ³ / ₈ 1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₃	132 ³ / ₈ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	241	241 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	18 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₂	18 ¹ / ₄ Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. listopada.

Obligacje długu państwa 5% 74; 4¹/₂% —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiedeński bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akeye bank. 944. Akeye kolei póln. 2040. Glognickiej kolei żelaznej. —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 525. Lloyd 407¹/₂. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akeye niż. austr. Towarzystwa eskompowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. 94¹/₈. Augsburg 113³/₈. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 112¹/₄. 2. m. Hamburg 82⁵/₈. 2. m. Liwna — l. 2. m. Londyn 11-6. l. l. m. Medyolan 112¹/₄. l. Marsylia 132. Paryż 132¹/₄. Bukareszt 241. Konstantynopol —. Smyrna —; Agio duk. ces. 18¹/₂. Pożyczka z roku 1851 5%⁰ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 69¹/₄; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 97¹/₈. Pożyczka narodowa 78. C. k. austr. akeye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 335¹/₄ fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. listopada.

Hr. Krasicki Edmund, z Stratyń. — Hr. Zabielski Ludwik, z Zubrza. — PP. Hoffmann Jan, c. k. radca namiest., Chwalibóg Jan i Romaszkan August, z Krakowa. — Nikorowicz Karol, z Przemysła. — Kozłowski Michał, z Klimkowic. — Gnoiński Aleksander, z Krasnego. — Barański Michał i Kantysz, z Radłowic. — Klimkiewicz Józef, z Brusna starego. — Boczkowski Kasper, z Wołowego. — Eminowicz Kajetan, z Smerekowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. listopada.

Hr. Lanckoroński Stanisław, do Belzca. — Hrabina Starzeńska, do Gajów. — PP. Komornicki Bolesł., do Jackowic. — Łodyński Hieronim, do Milatyna. — Takaczy, rotmistrz, do Narajowa. — Wattmann, porucznik, do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	331.62	— 4.2°	79.2	połud.-zach. sł.	pogoda
2 god. pop.	331.28	+ 0.0°	79.5	—	pochmurno
10 god. wie.	330.69	— 2.4°	88.8	pólnoc.-wch. sł.	pogoda

TEATR.

Dziś: opera niem.: „Martha“ oder: „Der Markt zu Richmond.“

Jutro: (w abonamencie numer drugi):

„Cień prababki“ czyli: „Zamięszanie.“

Komedia z niemieckiego, tłumaczona przez K. Majeranowskiego w 5. aktach.

KRONIKA.

Wkrótce zakładac będą kamień węgielny do kościoła poświęconego pamięci ocalenia Jego ces. król. apost. Mości. Stać będzie na miejscu otwartym między samem miastem Wiednia a przedmieściem Alser-Vorstadt — wszystkie inne miejsca okazały się z wielu miar niestosowne.

— W Dossard w Sabaudyi postrzeżono podczas burzy w trzecim tygodniu października rzadkie zjawisko tęczy księżycowej. Dnia 19. między siódmą i ósmą godziną wieczór nastąpiła wśród srożącej się burzy po uderzeniu piorunu nagle cisza; z-za ciemnych obłoków wystąpił księżyc bardzo błydy, a na przeciwniej stronie odbijała się w świetnych kolorach najpiękniejsza tęcza, zdawało

się, tak mówi świadek naoczny, „że widzimy jedną z tych dekoracji czarodziej-skich, jakie na wielkiej operze w Paryżu podziwienie w nas obudzają.“

— (Ulgi w paszporcie dla artystów.) Gazeta rosyjskiego senatu zawiera najwyższy ukaz, na mocy którego artyści akademii pięknych sztuk, którzy dla wydoskonalenia się własnym kosztem podejmują podróż za granicę, wolni są od opłaty paszportu.

— Z Stawropola (w Rosyi) donoszą, że 7. października spadł tam śród białego dnia z hukiem i światłem podobnym do błyskawicy aerolit, długości 2¹/₂ arszynów (niemal 6 stóp w średnicy).